

4. Loshchenova I.F. Development of ideas of multicultural education in the world pedagogical thought // Pedagogy and psychology. Educational press. – 2002. – № 1 – 2. – P.68–77.

5. Boos-Nünning U. Admission Lessons, Native Language Lessons, Intercultural Education. Results of a comparative study on teaching foreign children in Belgium, England, France and the Netherlands / Boos-Nünning U., Hohmann M., Reich H.H. - Munich, 1983. - P. 359.

6. Guk O.F. Theoretical studies of the problems of intercultural dialogue / O.F.Guk // Intercultural dialogue: the modern paradigm and experience Neighborhood: Sat. Sciences. Art. / Comp. and Sciences. ed.L. Vladykovskaya. - Minsk: DIKST BSU, 2014. – P. 45 – 48. ISBN 978-985-491-127-4.

7. Dmitriev H.D., Multicultural education / H. D. Dmitriev. – M.: National education, 1999. – 208 p.

8. Thomas, A. Temperament and Development. / A. Thomas, S. Chess. – N.Y., 1977.

9. Kuzmenko V.V., Honcharenko L.A. Multiculturalism as a Means of Formation of Personal Perceptions of Interethnic Relations // Proceedings of the International Scientific and Practical Conference 'The Problem of Integral Student Personality Development as a Subject of Pedagogical Interaction (Global and Regional Trends)'. – Donetsk. – 2004. - P.19 – 23.

Received November 19, 2018

Reviewed November 26, 2018

Ши Чжай, д-р філософії в галузі педагогіки,
Директор Китайської асоціації наукових досліджень, Пекін, Китай
ORCID ID 0000-0001-7024-5685

ОРІЄНТИРИ СУЧАСНОЇ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ

В статті розглядаються орієнтири полікультурної освіти в сучасному освітньому просторі. Акцент зроблено на соціальне виховання особистості в контексті діалогу культур; виховання толерантності та з врахуванням релігійно-етнічної культури особистості; освоєння загальнолюдських цінностей світової та національної культури; виховання культури міжнародного спілкування. Автором акцентовано увагу на основних ознаках полікультурної освіти як важливого способу формування певних соціально-настановчих та ціннісно-орієнтаційних схильностей, комунікативних та емпатійних умінь, що дозволяють особистості здійснювати міжкультурну взаємодію, та проявляти розуміння інших культур, толерантність по відношенню до їх носіїв.

На основі проведеного дослідження сформувано авторське бачення сутності полікультурної освіти сучасної особистості, зокрема цілеспрямована соціалізація особистості, що обов'язково включає засвоєння зразків і цінностей світової культури, культурно-історичного та соціального досвіду різних країн і народів; формування соціально-настановчих і ціннісно-орієнтаційних якостей особистості, спроможної до ефективної міжкультурної комунікації, а також розвитку толерантності по відношенню до інших країн, народів, культур і соціальних груп; активну соціальну взаємодію з представниками різних культур при збереженні власної культурної ідентичності.

Розглянуто цілі, принципи, функції полікультурної освіти у теорії і практиці освітнього процесу.

Ключові слова: полікультурна освіта, толерантність, полікультурне середовище, діалог культур, орієнтири, підходи, принципи, функції.

Ши Чжай, д-р философии в области педагогики,
директор Китайской ассоциации научных исследований, Пекин, Китай
ORCID ID 0000-0001-7024-5685,

ОРИЕНТИРЫ СОВРЕМЕННОГО ПОЛИКУЛЬТУРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье рассматриваются ориентиры поликультурного образования в современном образовательном пространстве. Акцент сделан на социальное воспитание личности в контексте диалога культур; воспитание толерантности и с учетом религиозно-этнической культуры личности; воспитание культуры межнационального общения. Автором акцентировано внимание на основных признаках поликультурного образования как важного средства формирования определенных социально-установочных и ценностно-ориентационных предрасположенностей, коммуникативных и эмпатических умений, позволяющих личности осуществлять межкультурное взаимодействие, и проявлять понимание других культур, толерантность по отношению к их носителям.

На основе проведенного исследования сформировалось авторское видение сущности поликультурного образования современной личности, в частности целенаправленная социализация личности, обязательно включая усвоение образцов и ценностей мировой культуры, культурно-исторического и социального опыта различных стран и народов; формирование социально-установочных и ценностно-ориентационных качеств личности, способной к эффективному межкультурной коммуникации, а также развития толерантности по отношению к другим странам, народам, культурам и социальным группам; активное социальное взаимодействие с представителями различных культур при сохранении собственной культурной идентичности.

Рассмотрены цели, принципы, функции поликультурного образования в теории и практике образовательного процесса.

Ключевые слова: поликультурное образование, толерантность, поликультурное среда, диалог культур, ориентиры, подходы, принципы, функции.

УДК 371.31:004

DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-7786.2018/4-1/8>

I. Шестопалова, канд. пед. наук, доц.

ORCID ID 0000-0002-2027-205X

X. Потапенко, ст. викладач

Міжрегіональна академія управління персоналом, Київ, Україна

ORCID ID 0000-0003-3215-6061

СОЦІАЛІЗУЮЧІ АСПЕКТИ ДИСЦИПЛІНИ "ІНОЗЕМНА МОВА"

Присвячено проблемі соціалізації особистості в процесі вивчення іноземної мови, яка є частиною полікультурної освіти і розглядається як важливий інструмент соціалізації, адаптації особистості в умовах полікультурного суспільства.

Ключові слова: соціалізація; іноземна мова; полікультурна освіта; полікультурна особистість; професійна соціалізація.

Постановка проблеми. Соціалізація особистості в сучасному світі є не простою та досить актуальною проблемою, адже той чи інший рівень соціалізації дозволяють їй з більшою або меншою ефективністю брати участь у житті суспільства, здійснювати соціальні функції і ролі. В сучасній науці поняття соціалізації розуміється як процес входження людини у соціальне середовище і її пристосування до його культурних, психологічних та соціологічних умов. Цей процес є тісно

пов'язаним з трудовою, суспільно-політичною та пізнавальною діяльністю людини, отриманням та накопиченням досвіду соціальних відносин, опануванням людиною нових соціальних ролей у різних сферах людської діяльності, формуванням її готовності до соціальних дій. В результаті активної соціалізації молоді людини відбувається її включення у активне життя суспільства, становлення соціальних, громадянських і духовних якостей особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасній науці дослідження процесу соціалізації особистості відбувається у різних напрямках і аспектах: у філософському (Батенін С., Батищев Г., Гершунський Б., Глинський Я., Каган М., Орлов В., Шепель В.), соціально-психологічному (Абраменкова В., Бех І., Божович Л., Виготський Л., Ельконін Д., Кононко О., Леонтьєв О., Піроженко Т.), соціально-педагогічному вимірах (Зверева І., Капська А., Караман О., Міщик Л., Мудрик А., Савченко С., Чернуха Н.); в галузі соціальної педагогіки (Карпенко О., Лавриченко Н., Огренич Н., Пінчук Л., Якуба О.). Загальними питаннями соціалізації особистості на сучасному етапі присвятили свої роботи Кузьмін Є., Андреева Г., Вульфів Б., Лукашевич М., Мудрик А. Окремим питанням соціалізації присвячені роботи Белінської О., Волохова А., Голованова Н., Єршова Л., Загороднього Ю., Скало В., Кодатенко О. та ін.

Метою статті є проаналізувати навчальний процес з іноземних мов з погляду впливу на розвиток загальних та професійних комунікативних навичок, визначити його роль і потенціальні можливості для соціалізації особистості.

Викладення основного матеріалу дослідження.

Становлення людини як особистості і суб'єкта соціальної діяльності є складним процесом, який характеризується такими рисами, як:

- безперервність;
- внутрішня суперечливість;
- цілісність;
- багаторівневість;
- практичність [1].

Основоположними в структурі соціалізації є навчання і освіта. Освіта є провідною і визначальною основою соціалізації, головним інструментом передачі культурної спадщини новому поколінню. Під час освітнього процесу, одночасно із засвоєнням знань, людина отримує і соціальний досвід, розвиває свої задатки та здібності, формує інтереси й нахили. В освітньому процесі формується світогляд молодшої людини, розвиваються її здібності, навички суспільної діяльності. Освіта є способом передачі інформації про накопичені суспільством матеріальні і духовні культурні цінності, передачі знань, які стимулюють розвиток пізнавальних здібностей особистості, закладають основи допитливості, прагнення знань, пізнавальних потреб, зумовлюють формування спрямованості індивіда на активну соціальну діяльність, ініціативу й творчість, отже є провідною формою соціалізації суб'єкта [2].

Особливе значення в процесі соціалізації людини належить активізації контактів з іншими людьми, які відбуваються у суспільній діяльності, найважливішу роль тут має мова, яка виявляється найбільшим загальним культурним надбанням. Будь-яка людина в світі належить до певного мовного співтовариства, тому питання формування готовності до міжкультурного спілкування стає досить актуальним. А володіння іноземною мовою надає додаткові можливості для самореалізації особистості в сучасних умовах [3].

Кожний період історичного розвитку суспільства пропонує свої особливі вимоги до особистості. Процес соціалізації в сучасному світі відбувається в умовах взаємодії світової та національної культур, можливостей вільного обміну студентами та науковцями, реальною навчання і працевлаштування за кордоном. У зв'язку з цим, в сучасних умовах центральне місце посідає необхідність отримання полікультурної освіти, отримання знань про різні культури під час навчання різних дисциплін, і особливо іноземної мови.

Отже, *вивчення іноземних мов* є необхідною умовою повноцінної соціалізації особистості у полікультурному, багатонаціональному середовищі. Це пояснює ту велику увагу, яка приділяється у науковому середовищі до-

слідженню даного питання. Проблема взаємодії культури, мови та освіти представлена у працях таких авторів, як Біблер В.С., Дмитрієв Г.Д., Верещагін В.П., Воскресенська Л.Б., Костомаров В.Г., Сафонова В.В., Тер-Мінасова С.Г. У рамках культурологічного підходу до навчання іноземної мови дослідженню понять "міжкультурна компетенція", "міжкультурна компетентність", "міжкультурне спілкування" присвячені роботи таких науковців, як Агаєва Ю.С., Бахов І.С., Бреславець Н.О., Бурак В.А., Гончарова О.А., Зеліковська О.О., Масло-ва А.В., Рись Л.Ф., Осадча Т.Ю. Різні аспекти готовності до міжкультурної комунікації розкрито у дослідженнях Гайсіної Л.Ф., Девятової Г.Г., Кобзар Н.В., Сафіної М.С., Терехової В.І.

Як доводять дослідження, *іноземна мова як навчальна дисципліна має величезний соціалізуючий потенціал*. Встановлено, що у процесі навчання людини іноземних мов відбувається активний розвиток її природних задатків, культури почуттів, здібностей, формується допитливість, ініціатива, самостійність. Одночасно, активізується процес засвоєння загальноприйнятих у суспільстві соціокультурних правил і моральних норм, що відіграє найважливішу роль у процесі соціалізації [4]. Головною метою навчального процесу з іноземних мов є формування саме комунікативних навичок, що є першочерговим завданням в сенсі соціалізації особистості. Згідно з проектом "Політика у ставленні до мов у багатомовній і полікультурній Європі", головними завданнями, що постають перед викладачами іноземних мов, є:

- полегшення спілкування між громадянами Європи;
- сприяння їх мобільності;
- виховання поваги до самобутності і культури інших народів;
- забезпечення більш легкого доступу до інформації [5].

Комунікативність, мовна спрямованість є основною специфікою дисципліни "іноземна мова", є головним її методичним змістом. Згідно із Загальноєвропейськими Рекомендаціями Ради Європи, метою є не просто вивчення будь-якої мови, а спрямування на соціальну діяльність, набуття соціального досвіду у розв'язанні життєвих і суспільних проблем та створення власної системи життєвих пріоритетів. Комунікативний метод навчання іноземних мов базується на тому, що процес навчання є моделлю комунікації. Навчальний процес з іноземних мов будується на основі мовного партнерства, творчої співпраці, постійної мотивації спілкування, на основі поєднання таких взаємозв'язаних факторів, як активність, творчість, самостійність, індивідуалізація, які сприяють інтенсифікації когнітивних, пізнавальних і виховних процесів. Тобто, організація навчання у формі спілкування є головним методичним завданням сучасного викладача іноземних мов [5].

Саме ця специфіка дисципліни "іноземна мова" здатна ефективно здійснювати виховний соціалізуючий вплив, сприяти завершенню формування у студентів умінь спілкуватися, співіснувати з людьми різних етнічних груп, формування багатого досвіду соціально-культурного спілкування, який є міцною базою залучення тих, хто навчається, до глобальних цінностей цивілізації.

Іноземна мова, як засіб міжкультурної освіти, розвиває людину в багатьох напрямках, вносить істотний внесок у формування людини як особистості, оскільки долає учнів до зразків світової та рідної культури, включає їх в діалог культур, розвиває засобами мови. Саме на заняттях з іноземної мови викладач має можливість формувати світогляд учня, торкнутися питань ставлення та поведінки людини в різноманітних життєвих ситуаціях, через дискусії і обговорення проблем формувати навички критичного мислення, визначити своє ставлення, порівняти свої погляди з нормами суспільної моралі. Це пов'язано з тим, що до змісту нав-

чання дисципліни "Іноземна мова" включені різноманітні теми, що розглядають всілякі сторони життєдіяльності людини: культурна сфера життя, до якої входять як матеріальні, так і духовні аспекти культури; різні області наукових знань; різноманітні сфери мистецтва; тематика економічної культури та культури праці; тематика політичної і правової культури; розгляд питань сімейних відносин; теми з фізичної культури, медицини тощо [4]. Обговорення питань щодо загальнолюдських цінностей під час вивчення дисципліни "Іноземна мова" сприяє формуванню гуманістичного світогляду, формування власного погляду і власного ставлення щодо проблем, пов'язаних із міжособистісними стосунками, з суспільними, соціальними, політичними, економічними, екологічними проблемами тощо. Поряд із цим під час засвоєння вищезазначених цінностей, світогляду, розвивається здатність здійснювати соціальний вибір, виховується правова свідомість і свідомість власної гідності, поважне ставлення до інших людей, здатність розуміти і поважати інші точки зору, досягати згоди і співпрацювати в умовах відмінності поглядів і переконань.

Діалог двох культур, який відбувається у процесі вивчення іноземної мови, у процесі оволодіння знаннями про духовні цінності, накопичені у процесі розвитку іншої країни, має велике значення, оскільки, спираючись на вже існуючий досвід учня, його власний менталітет, його сприйняття дійсності, дозволяє через порівняння з іншою культурою краще усвідомити явища власної національної культури, по-новому поглянути на звичні реалії життя і переосмислити їх ще раз, що в результаті призводить до формування громадянської позиції та громадянської самосвідомості особистості. Вивчення світової культури як цінності дозволяє отримати почуття причетності до світової історії, пам'яткам літератури і мистецтва, філософії та науки.

Входження в іншу лінгвокультурну середу, засвоєння і відтворення її соціального досвіду і, отже, соціалізація в іншомовному середовищі стають об'єктивною необхідністю при здійсненні професійної діяльності майбутнього фахівця. Процес фахової соціалізації – це процес засвоєння майбутнім фахівцем системи мовних, соціальних норм і культурних цінностей, що дозволяють йому функціонувати в якості повноправного члена професійної спільноти. Виконання професійних функцій майбутнього фахівця пов'язано з умінням здійснювати комунікаційні процеси як в суспільстві носіїв рідної мови, так і в іншомовному середовищі, здатністю і готовністю до ділової комунікації у професійній сфері. Потенціал навчальної дисципліни "Іноземна мова" дозволяє створити умови для соціального розвитку майбутніх фахівців і формування здатності і готовності до соціалізації в іншомовному середовищі, яка визначається ситуацією, комунікативними потребами, національно-культурною специфікою поведінки учасників спілкування в умовах майбутньої професійної діяльності. При навчанні іноземної мови спеціальності процес соціалізації включає як засвоєння соціального досвіду, соціальних норм, ролей і функцій, так і активне відтворення засвоєної системи соціальних зв'язків, придбаного соціального досвіду [6; 7].

Комунікативна поведінка фахівця включає в себе вміння ясно і чітко висловлювати думки, переконувати, аргументувати, будувати докази, аналізувати, висловлювати судження, передавати раціональну і емоційну інформацію, встановлювати міжособистісні зв'язки, узгоджувати свої дії з діями колег, вибирати оптимальний стиль спілкування в різних ділових ситуаціях, організувати і підтримувати діалог. Загальна професійна компетентність фахівця передбачає також включення в комунікативний компонент умінь проведення ділових зустрічей, ведення ділової переписки, спілкування по телефону

відповідно з нормами і культурою мови. Тобто, комунікативна поведінка фахівця проявляється як в здатності користуватися мовою, так і в наявності знань, які лежать в основі реального ділового професійного спілкування: хороші знання за фахом, здатність розуміти взаємини людей, адекватно сприймати ситуацію спілкування, використовувати досвід інших; здатність розуміти партнерів по спілкуванню, їх мотиви і цілі; цілеспрямованість, здатність до співпраці і самоорганізації; здатність відстоювати свою точку зору; здатність прогнозувати міжособистісні події, знати основні прийоми спілкування; здатність уникати конфліктів в спілкуванні. Отже, комунікативна поведінка стає одним з пріоритетних якостей сучасного фахівця, оскільки різні види професійної діяльності – управлінська, організаційна, виробничо-технологічна, проектна тощо – здійснюються в безпосередньому контакті з людьми в системі "людина – людина".

Для успішного здійснення соціалізації необхідно брати до уваги і ряд принципів. Основоположними методичними принципами в навчанні іноземної мови спеціальності є принцип професійної комунікативної спрямованості і принцип професійної міжкультурної спрямованості [8].

Сутність принципу професійної комунікативної спрямованості складається в тому, що навчання повинно будуватися на залученні учнів в усну (говоріння, аудіювання) і письмову (читання, письмо) професійну комунікацію протягом всього курсу навчання дисципліни "Іноземна мова", яка є невід'ємною частиною загальної професійної підготовки сучасного конкурентоспроможного фахівця. Цей принцип забезпечується інтеграцією дисципліни "Іноземна мова" в загальний курс професійної підготовки майбутнього фахівця: залучення учнів до активної творчої діяльності з оволодіння іншомовним мовленням з орієнтацією на вирішення професійних комунікативних завдань, через:

- такі види діяльності, як проблемні ситуації, рольові ігри, круглий стіл тощо;
- відбір лінгвістичного матеріалу, що відображає мовну сутність професійних висловлювань фахівця [9; 10].

Принцип професійної міжкультурної спрямованості передбачає таку побудову навчального процесу, центром якого є студент як потенційний партнер реальної міжкультурної комунікації в професійній сфері. Цей принцип забезпечує розвиток соціалізації майбутніх фахівців, тобто здатності застосовувати знання про національно-культурні особливості іншомовного соціуму, а також представляти свою країну і культуру в умовах іншомовного міжкультурного спілкування. Принцип професійної міжкультурної спрямованості передбачає вивчення відповідної іншомовної професійної культури, орієнтування і опору на рідну культуру.

Навчання майбутніх фахівців комунікативної поведінки як засобу соціалізації має враховувати весь мовний та мовленнєвий матеріал (кліше, діалоги, граматичні структури, характерні для мови спеціальності, соціокультурні маркери); стиль і сфери спілкування; автентичні тексти професійно орієнтованого, лінгвоукраїнознавчого і соціокультурного змісту, норми комунікативної поведінки і мовленнєвого етикету.

Висновки з даного дослідження. Таким чином, усі вищевизначені складові успішного процесу навчання в рамках дисципліни "Іноземна мова" є важливими компонентами для ефективного здійснення процесу соціалізації. Оскільки мова є тісно пов'язаною з усіма сферами життя суспільства – в соціально-економічному, політичному, історичному, культурному плані – іноземна мова, так само як і рідна, виконує дві найважливіші функції – спілкування і пізнання, причому спілкування не тільки міжособистісного, але і міжнаціонального, міждержавного, міжнародного. Реалізуючи зміст іншомовної соціальної компетентності через ситуації спілку-

вання, ми формуємо здатність вступати в комунікативні відносини з іншими людьми, партнерами по комунікації, робити самооцінку, орієнтуватися в соціальній ситуації і керувати нею. Отже, іноземна мова є не тільки навчальною дисципліною, а й стає засобом розширення співпраці, досягнення взаєморозуміння і засобом збагачення культури особистості, інструментом пізнання, адаптації, придбання нового соціального досвіду – соціалізації особистості.

Перспективи подальших напрямків дослідження.

В ході дослідження було встановлено значення, роль і потенційні можливості дисципліни "іноземна мова" у процесі соціалізації особистості, розглянуті її характерні особливості, що дозволяють успішно розвивати якості індивідуума, необхідні для його адаптації у суспільстві, включення до активної повсякденної та професійної діяльності. Але подальшого дослідження вимагають питання практичної реалізації зазначеного потенціалу дисципліни, практичної організації навчального процесу з іноземної мови таким чином, щоб найефективнішим образом розвивати такі якості, формувати навички соціальної адаптації, соціального включення і самореалізації особистості.

Список використаної літератури

1. Мудрик А. В. Социальная педагогика: учеб. пособие / А. В. Мудрик. – М.: Академия, 1999. – 184 с.
2. Моїсєєв С.О., Назаренко Л.М. Теоретико-методологічні засади процесу соціалізації дітей та учнівської молоді в сучасному освітньому просторі: методичні рекомендації. – Херсон, 2013. – 48 с.
3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти з іноземної мови // Книга вчителя іноземної мови: довідково-методичне видання / упоряд. О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. – Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 240 с.
4. Бабенко Т. Навчання іноземних мов як чинник соціальної адаптації особистості в добу глобалізації / Т. Бабенко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2009. – № 3. – С. 90–94.
5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

I. Shestopalova, PhD, associate professor
ORCID ID 0000-0002-2027-205X
K. Potapenko, senior teacher
Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0003-3215-6061

SOCIALIZING ASPECTS OF DISCIPLINE "FOREIGN LANGUAGE"

The article is devoted to the problem of socialization of an individual in the process of foreign language learning, which is a part of multicultural education and is considered as an important tool for a person's adaptation in a multicultural society. The leading idea of the article is the assertion that foreign language as a discipline has a huge socializing potential, as in the process of a foreign language learning, not only the active development of natural resources, abilities, initiative, independence, take place, but also, assimilation of generally accepted in a society socio-cultural rules and moral norms, which plays a crucial role in the process of socialization is activated. Since the main goal of the educational process in foreign languages is the formation of the very communicative skills, its contribution to the process of socialization of a man is indisputable. In this sense, the following characteristics of the learning process in a foreign language are important: the focus on communication, respect for the identity and culture of other peoples, the focus on social activities, the acquisition of social experience in solving life and social problems, and the creation of its own system of life priorities. The communicative method of teaching foreign languages is based on the fact that the learning process is a model of communication. The learning process in foreign languages is based on the linguistic partnership, creative collaboration, constant motivation of communication, based on a combination of such interconnected factors as activity, creativity, autonomy, individualization, which contribute to the intensification of cognitive and educational processes. That is, organization of training in the form of communication is the main methodological task of a modern teacher of foreign languages. It is this specificity of the discipline "foreign language" that is capable of effectively implementing educational socialization, helping to complete the formation of the students' ability to communicate, co-exist and cooperate in the professional activities of people of different ethnic groups, the formation of a rich experience of social and cultural communication, which is a solid base for the involvement of learners to the global values of civilization.

Keywords: socialization; foreign language; multicultural education; polycultural person; professional socialization.

И. Шестопалова, канд. пед. наук, доц.
ORCID ID 0000-0002-2027-205X
К. Потапенко, ст. преподаватель
Межрегиональная академия управления персоналом, Киев, Украина
ORCID ID 0000-0003-3215-6061

СОЦИАЛИЗИРУЮЩИЕ АСПЕКТЫ ДИСЦИПЛИНЫ "ИНОСТРАННЫЙ ЯЗЫК"

Посвящена проблеме социализации личности в процессе изучения иностранного языка, который является частью поликультурного образования и рассматривается как важный инструмент социализации, адаптации личности в условиях поликультурного общества.

Ключевые слова: социализация; иностранный язык; поликультурное образование; поликультурная личность; профессиональная социализация.

6. Возняк Л. С. Вплив соціалізації студентської молоді на успішність її професійної підготовки / Л. С. Возняк // Зб. наук. праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, 2006. – Ч. 1. – С. 204–213.
7. Возняк Л. С. Психологічні особливості соціалізації майбутніх фахівців / Л. С. Возняк // Зб. наук. праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, 2006. – Ч. 2. – С. 205–214.
8. Кравченко Т. В. Сутнісні характеристики соціалізації / Т. В. Кравченко // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 3. – С. 11–20.
9. Виноградова В. Проблеми соціалізації студентської молоді / В. Виноградова // Соціальна психологія. – 2007. – № 4. – Ч. 2: спецвипуск. – С. 150–155.
10. Соціальна педагогіка: підручник / за ред. А. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 256 с.

References

1. Mudrik, AV. Social pedagogy: study. manual / AV Mudrik. – Moscow: Academy, 1999. – 184 p.
2. Moiseev S., Nazarenko L. M. Theoretical and methodological principles of the process of socialization of children and pupils in the modern educational space: methodical recommendations. – Kherson, 2013. – 48 p.
3. The national standard of basic and complete general secondary education in a foreign language / The book of the teacher of a foreign language: a reference and methodical edition / order. O. Kovalenko, I. P. Kudina. - Kh: TORSING PLUS, 2005. – 240 p.
4. Babenko T. Teaching of foreign languages as a factor of social adaptation of personality in the age of globalization / T. Babenko // Foreign languages in educational institutions. – 2009. – No. 3. – P. 90-94.
5. European-wide recommendations on language education: study, teaching, assessment / Scientific editor of the Ukrainian edition of the doctor's ped. Sciences, prof. S.Yu. Nikolaev – K.: Lentiv, 2003. – 273 p.
6. Voznyak L. S. The Impact of Student Youth Socialization on the Success of Its Professional Training / L. S. Voznyak // Proceed. sciences works: philosophy, sociology, psychology. – Ivano-Frankivsk, 2006. – Part 1. – P. 204-213.
7. Voznyak L. S. Psychological Peculiarities of the Socialization of Future Specialists / L. S. Voznyak // Sb. sciences works: philosophy, sociology, psychology. – Ivano-Frankivsk, 2006. – Part 2. – P. 205-214.
8. Kravchenko TV Essential characteristics of socialization / T. V. Kravchenko // Pedagogics and psychology. – 2007. – No. 3. – P. 11-20.
9. Vinogradova V. Problems of Student Youth Socialization / V. Vinogradova // Social Psychology. – 2007. – No. 4. – Part 2: Special Issue. – P. 150-155.
10. Social pedagogy: textbook / ed. A. Kapsky. – K.: Center for Educational Literature, 2003. – 256 pp.

Надійшла до редколегії 31.10.18
Рецензовано 12.11.18